

**ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ στην ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ του ΥΜΕΠΠΕΡΑ, ΑΑ:2960 με τίτλο: «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΗΘΥΑ Ή ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΑΠΕ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ»**

**1. Σύναψη, εποπτεία και επίβλεψη δημόσιας σύμβασης τεχνικού έργου αρμοδιότητας Φορέα που δεν διαθέτει οργανωμένη Τεχνική Υπηρεσία.**

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 44 του Ν.4412/2016. «Σε περίπτωση Αναθέτουσας Αρχής η οποία δεν πληροί ορισμένες κατ' ελάχιστον προδιαγραφές επάρκειας, όπως ελάχιστη στελέχωση (αριθμό σε προσωπικό και προσόντα αυτού) ή και ειδικότερες προδιαγραφές επάρκειας, αναλόγως της εκτιμώμενης αξίας, του είδους, της κατηγορίας, του μεγέθους και της πολυπλοκότητας των συμβάσεων αυτών, τότε, η διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, η εποπτεία και η επίβλεψη δημοσίων συμβάσεων έργων ή μελετών, διενεργείται μέσω προγραμματικής σύμβασης από την τεχνική υπηρεσία του εποπτεύοντος αυτής φορέα ή της οικείας περιφέρειας ή από άλλη τεχνική υπηρεσία του κεντρικού δημόσιου τομέα».

Επειδή η πλειοψηφία των Νοσοκομείων διαθέτουν μη οργανωμένη Τεχνική Υπηρεσία, παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε αναφορικά με τη διαδικασία που προτείνετε να εφαρμοστεί στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πρόσκλησης του Ε.Π. Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α. (ανάγκη υπογραφής Π.Σ., αντισυμβαλλόμενος Φορέας, χρόνος υπογραφής κ.λπ.)

Στον Οδηγό Διαχειριστικής Ικανότητας Δικαιούχου, στην Ενότητα 4.2. «ΦΟΡΕΙΣ ΜΕ ΜΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΕΝΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ΠΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΥΝ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΡΑΞΗ ΜΕ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ» προβλέπεται ότι:

«Οι φορείς που δεν είναι σε θέση να καλύψουν το κριτήριο της διοικητικής ικανότητας ή και της επιχειρησιακής ικανότητας, με τον τρόπο που αυτό ορίζεται, προκειμένου να προτείνουν την υλοποίηση έργων της αρμοδιότητάς τους, θα πρέπει έγκαιρα να κατευθυνθούν στις ακόλουθες προτεινόμενες λύσεις:

α. Μεταβίβαση της αρμοδιότητας του δικαιούχου σε άλλο φορέα μέσω Προγραμματικής Σύμβασης (βλέπε σχετικό Υπόδειγμα).

ή

β. Αξιοποίηση τεχνικής υπηρεσίας άλλου φορέα με δικαιούχο τον αδύναμο φορέα, σύμφωνα με τη νομοθεσία. Στις περιπτώσεις, που από την υφιστάμενη νομοθεσία προβλέπεται με μονοσήμαντο τρόπο η εμπλοκή στην υλοποίηση έργων ενός φορέα, της τεχνικής υπηρεσίας άλλου φορέα (π.χ. νοσοκομεία και ΔΤΕ της αντίστοιχης Περιφερειακής ενότητας) τότε η λύση αυτή είναι και η εφαρμοστέα και δεν απαιτείται κανενός είδους σύμβαση μεταξύ των δύο φορέων, αφού η ίδια η νομοθεσία και η πρακτική εφαρμογή της, έχει ρυθμίσει τις λεπτομέρειες των ρόλων των εμπλεκόμενων. (σελ .20)

Τα όργανα που αποφασίζουν, γνωμοδοτούν και εκτελούν τα έργα Νομικών προσώπων Δημοσίου Δικαίου, που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας, καθορίζονται με το ν. 3329/2005, το ΠΔ 103/97, το ΠΔ 102/87 και το Ν. 2519/97.

Επομένως στην περίπτωση των Νοσοκομείων οδηγούμαστε στην περίπτωση β και δεν απαιτείται προγραμματική σύμβαση.

## **2. Κυριότητα των επιλεγμένων ακινήτων των Νοσοκομείων.**

*Κάποια Νοσοκομεία δεν έχουν την κυριότητα των ακινήτων επί των οποίων επιθυμούν να υλοποιήσουν συγκεκριμένες ενεργειακές παρεμβάσεις, η οποία ανήκει σε τρίτο Φορέα (συνήθως η οικεία Υ.Πε.).*

*Σε αυτή την περίπτωση, δικαιούχος και φορέας υλοποίησης της πρότασης μπορεί να είναι το Νοσοκομείο ή θα πρέπει να είναι ο κύριος των ακινήτων μέσω σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης?*

*Επίσης, ανεξάρτητα από την απάντηση στο ως άνω ερώτημα, μεταξύ των δύο μερών πρέπει να υφίσταται και να συνυποβληθεί κάποιο νομικό έγγραφο που να τεκμηριώνει την δωρεάν παραχώρηση και δυνατότητα χρήσης των εν λόγω ακινήτων από το Νοσοκομείο, ή χρειάζεται να προσκομισθούν μόνο οι τίτλοι κυριότητας?*

Κατά την υποβολή της πρότασης θα πρέπει να προσκομίζονται τα κατάλληλα έγγραφα από τα οποία θα προκύπτει η κυριότητα των ακινήτων επί των οποίων θα γίνουν οι προτεινόμενες παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων/εγγράφων παραχώρησης. Στην περίπτωση που τα ακίνητα ανήκουν στο αρμόδιο όργανο, το οποίο γνωμοδοτεί επί της σκοπιμότητας, όπως προβλέπεται στο ΠΔ 121/2017, θα ζητούνται κατά την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Σκοπιμότητας τα στοιχεία εκείνα που τεκμηριώνουν την τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, όπως η διατήρηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και σε περίπτωση παραχώρησης, η λειτουργία της ενισχυθείσας επένδυσης.

## **4. Χρηματοοικονομική ανάλυση προσδιορισμού καθαρών εσόδων.**

*Σύμφωνα με τις οδηγίες εκπόνησης χρηματοοικονομικής ανάλυσης προσδιορισμού των καθαρών εσόδων όπως «...Ως καθαρά έσοδα νοείται η εξοικονόμηση λειτουργικών δαπανών που επιφέρει η πράξη (δηλ. καθαρές ταμειακές εκροές που προκύπτουν επειδή οι λειτουργικές δαπάνες έχουν μειωθεί ως αποτέλεσμα της υλοποίησης της πράξης). Η εξοικονόμηση λειτουργικών δαπανών για να θεωρηθεί καθαρό έσοδο θα πρέπει να μην αντισταθμίζεται με ισοδύναμη μείωση των επιδοτήσεων λειτουργίας. Π.χ. στην περίπτωση που μία πράξη αφορά σε αύξηση ενεργειακής απόδοσης και υλοποιείται από δημόσιο φορέα που η λειτουργία του επιδοτείται από το κράτος και τα ποσά που προκύπτουν από την εξοικονόμηση των λειτουργικών δαπανών μένουν στην πράξη, τότε εφαρμόζεται το άρθρο 61(2) του ΚΚΔ και η εξοικονόμηση λειτουργικών δαπανών θεωρείται ως παραγόμενο καθαρό έσοδο. Όταν όμως η εξοικονόμηση λειτουργικών δαπανών οδηγεί σε ισοδύναμη μείωση των επιδοτήσεων από το κράτος ή σε ισοδύναμη μείωση των τελών που βαρύνουν τους χρήστες τότε δεν απαιτείται μείωση της επιλέξιμης δαπάνης της πράξης λόγω παραγωγής καθαρών εσόδων, δηλ. δεν εφαρμόζεται το άρθρο 61(2) του ΚΚΔ»*

Στην περίπτωση της εν λόγω Πρόσκλησης του Ε.Π. Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α., απαιτείται να συνυποβληθεί με την πρόταση κάποιο δικαιολογητικό / έγγραφο που να τεκμηριώνει την ισοδύναμη μείωση της ετήσιας επιδότησης από το κράτος?

**Σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 της 18ης Ιουλίου 2018, άρθρο 272, παράγραφος 26):**

Το άρθρο 61 τροποποιείται ως εξής: α) στην παράγραφο 1, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στις πράξεις που παράγουν καθαρά έσοδα μετά την ολοκλήρωσή τους. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως “καθαρά έσοδα” νοούνται ταμειακές ροές που καταβάλλονται απευθείας από τους χρήστες για αγαθά ή υπηρεσίες παρεχόμενα από την πράξη, όπως τέλη τα οποία βαρύνουν άμεσα τους χρήστες για τη χρήση της υποδομής, την πώληση ή τη μίσθωση γης ή κτιρίων, ή πληρωμές για υπηρεσίες μείον τυχόν λειτουργικά έξοδα και έξοδα αντικατάστασης βραχύβιου εξοπλισμού τα οποία προκύπτουν κατά την αντίστοιχη περίοδο. Η εξοικονόμηση λειτουργικών δαπανών που επιφέρει η πράξη, **με εξαίρεση την εξοικονόμηση δαπανών που προκύπτει από την εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης**, θεωρείται ως καθαρό έσοδο εκτός αν αντισταθμίζεται με ισοδύναμη μείωση των επιχορηγήσεων λειτουργίας.».

Η τροποποίηση αυτή (σύμφωνα με το άρθρο 282) εφαρμόζεται από τις 2 Αυγούστου 2018.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, για έργα ενεργειακής αναβάθμισης Δημοσίων Κτιρίων, η εξοικονόμηση δαπανών που είναι αποτέλεσμα της ενεργειακής αναβάθμισης δεν θεωρείται καθαρό έσοδο και ως εκ τούτου δεν εμπίπτει στο άρθρο 61 του Καν. 1303/13.

#### **5. Αντικατάσταση ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού και διενέργεια ενεργειακού ελέγχου**

Σύμφωνα με την πρόσκληση, «...Δύναται να χρηματοδοτηθεί αντικατάσταση ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού....εφόσον αυτή οδηγεί αποδεδειγμένα σε εξοικονόμηση ενέργειας άνω του 15% σε σχέση με την κατανάλωση του υφιστάμενου εξοπλισμού που αντικαθίσταται. Το επιτυγχανόμενο ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας θα πρέπει να προκύπτει μετά από τη διενέργεια ενεργειακού ελέγχου του εξοπλισμού».

Η επίτευξη της εξοικονόμησης ενέργειας κατά τουλάχιστον 15% πρέπει να βεβαιώνεται τη στιγμή της υποβολής της πρότασης προς αξιολόγηση, ή μετά την έγκρισή της και την ολοκλήρωση της προμήθειας, εγκατάστασης και θέσης σε λειτουργία των νέων μηχανημάτων?

Εάν η απάντηση είναι κατά τη στιγμή της υποβολής και αξιολόγησης της πρότασης, τότε, δεδομένου πως τα νέα μηχανήματα δεν θα έχουν εγκατασταθεί, η τεκμηρίωση της επίτευξης του ελάχιστου αποδεκτού ενεργειακού στόχου θα γίνει μέσα από την καταγραφή της υφιστάμενης κατανάλωσης όπως θα προσδιοριστεί από τη διενέργεια ενεργειακού ελέγχου στα προς αντικατάσταση μηχανήματα και τη σύγκριση με την κατανάλωση όπως προκύπτει από τα Τεχνικά Φυλλάδια του προς προμήθεια μηχανήματος?

*Εάν η απάντηση είναι μετά την εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία των νέων μηχανημάτων, τότε, η επίτευξη του ελάχιστου αποδεκτού ενεργειακού στόχου θα τεκμηριώνεται από το αποτέλεσμα του αρχικού (επί των προς αντικατάσταση μηχανημάτων) και του τελικού (επί των νέων μηχανημάτων) ενεργειακού ελέγχου?*

Η επίτευξη της εξοικονόμησης ενέργειας κατά τουλάχιστον 15% πρέπει να βεβαιώνεται κατά τον χρόνο της υποβολής της πρότασης προς αξιολόγηση και η τεκμηρίωση της επίτευξης του ελάχιστου αποδεκτού ενεργειακού στόχου θα γίνει μέσα από την καταγραφή της υφιστάμενης κατανάλωσης όπως θα προσδιοριστεί από τη διενέργεια ενεργειακού ελέγχου στα προς αντικατάσταση μηχανήματα και τη σύγκριση με την κατανάλωση, όπως προκύπτει από τα Τεχνικά Φυλλάδια του προς προμήθεια μηχανήματος.

## **6. Εγκατάσταση Φ/Β**

*Στην περίπτωση που εγκατασταθεί ΦΒ σε Νοσοκομείο με πολλά ανεξάρτητα κτίρια τα οποία δεν αποτελούν στο σύνολό τους μέρος της πρότασης χρηματοδότησης που θα υποβάλλει (για παράδειγμα από τα 5 συνολικά κτίρια, το Νοσοκομείο υποβάλλει πρόταση ενεργειακής αναβάθμισης για 3 εξ' αυτών), θα πρέπει να υπολογιστεί το ποσοστό του οφέλους των ΦΒ στην έκδοση των ΠΕΑ?*

*Και αν ναι, ποια είναι η κατάλληλη μεθοδολογία από τη στιγμή που δεν υπάρχουν ενδιάμεσοι μετρητές ενέργειας?*

Σε κάθε περίπτωση ο μετρητής ενέργειας θα πρέπει να τοποθετηθεί στα κτίρια ή σε ένα από τα κτίρια, για τα οποία υποβάλλεται πρόταση ενεργειακής αναβάθμισης.

## **7. Διασύνδεση κτιρίων και αντιμετώπισή τους ως μία ενιαία ιδιοκτησία**

*Σε περίπτωση που σε νοσοκομείο υπάρχει συνένωση κτιρίων (πτέρυγες) λόγω των επεκτάσεων που έχουν γίνει με τη πάροδο των ετών, υπάρχει η δυνατότητα να αντιμετωπιστούν ως μια ιδιοκτησία (1 ΠΕΑ) δεδομένου ότι αποτελούν συνδεδεμένα μεταξύ τους κτίρια?*

Το ΠΕΑ εκδίδεται για κτίριο ή κτιριακή μονάδα κατηγορίας και χρήσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν.4122/2013 "Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις.", σύμφωνα με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) και τις Τεχνικές Οδηγίες του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΟΤΕΕ) που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού.

Το ΠΕΑ εκδίδεται για κτίριο ή κτιριακή μονάδα και όχι σύμφωνα με την άδεια δόμησης (οικοδομική άδεια), το ιδιοκτησιακό καθεστώς κλπ. Συνεπώς:

- Σε συγκροτήματα κτιρίων (π.χ. διακριτές πτέρυγες) εκδίδεται κατ' ελάχιστον ένα ΠΕΑ ανά κτίριο.

- Σε ιδιοκτησίες που έχουν συνενωθεί λειτουργικά (π.χ. καταστήματα) εκδίδεται ένα ΠΕΑ για το κτίριο ή την κτιριακή μονάδα που έχει προκύψει.

- Για μέρος κτιριακής μονάδας (όπως για παράδειγμα επαγγελματικό χώρο εντός κτιριακής μονάδας ή δωμάτιο κατοικίας) δεν εκδίδεται ΠΕΑ, καθώς το μικρότερο τμήμα κτιρίου για το οποίο μπορεί να εκδοθεί ΠΕΑ είναι η κτιριακή μονάδα.

Ως προς τη χρήση (είδος) του ακινήτου:

- Κτίριο που έχει περισσότερες της μίας χρήσεις χαρακτηρίζεται ως μικτής χρήσης. Στην περίπτωση αυτή κάθε τμήμα του χαρακτηρίζεται με τη δική του χρήση και εξετάζεται από τον ενεργειακό επιθεωρητή η απαίτηση έκδοσης ΠΕΑ ή μη ξεχωριστά για κάθε χρήση.

- Ειδικά στις περιπτώσεις που για τη λειτουργία ενός ενιαίου οργανισμού είναι απαραίτητο να συνυπάρχουν στο ίδιο κτίριο περισσότερες της μίας χρήσεις, για την εξυπηρέτηση αποκλειστικά της κύριας χρήσης, τότε το κτίριο χαρακτηρίζεται συνολικά με τη χρήση που κυριαρχεί (π.χ. "νοσοκομείο" για κατάστημα εντός νοσοκομείου, "ξενοδοχείο" για εστιατόριο εντός ξενοδοχείου).

Επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση κτιρίου με ενιαία χρήση, δεν απαιτείται η έκδοση ΠΕΑ για κάθε επιμέρους κτιριακή μονάδα αυτού, αλλά η πιστοποίηση των κτιριακών μονάδων του μπορεί να βασίζεται στην πιστοποίηση ολόκληρου του κτιρίου (π.χ. σε πολυώροφο κτίριο με κτιριακές μονάδες - διαμερίσματα με χρήση κατοικίας, το ΠΕΑ της πολυκατοικίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ΠΕΑ για κάθε κατοικία - διαμέρισμα).

#### **8. Δράσεις προβολής / δημοσιότητας**

*Εκτός από την τήρηση των υποχρεώσεων δημοσιότητας όπως προδιαγράφονται στον Κανονισμό 1303/2013 και στον Εκτελεστικό Κανονισμό 821/2014, είναι επιλέξιμη δαπάνη ο σχεδιασμός και υλοποίηση λοιπών δράσεων δημοσιότητας (π.χ. διοργάνωση ημερίδας ευαισθητοποίησης, εκτύπωση ενημερωτικού φυλλαδίου κ.λπ.) ή/και δράσεων εκπαίδευσης τόσο στο προσωπικό του Νοσοκομείου όσο και στο κοινό με απώτερο στόχο την ευαισθητοποίησή τους?*

Δεν είναι επιλέξιμες, σύμφωνα και με την πρόσκληση, δαπάνες Δράσεων προβολής και δημοσιότητας.

#### **9. Σχεδιασμός και πιστοποίηση συστήματος ενεργειακής διαχείρισης**

*Αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη στο πλαίσιο της πρόσκλησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση συστήματος ενεργειακής διαχείρισης (ISO 50001) και οι ενέργειες εκπαίδευσης του προσωπικού στη χρήση / εφαρμογή / παρακολούθησή του?*

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση συστήματος ενεργειακής διαχείρισης είναι επιλέξιμη δαπάνη στην Κατηγορία Ενέργειας 5: Συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υλοποίηση της πράξης. Ισχύει το ανώτατο όριο των 80.000 € για τη συγκεκριμένη κατηγορία.

Η επιπλέον δαπάνη πέρα του σχεδιασμού και της υλοποίησης του συστήματος, για την εκπαίδευση του προσωπικού στη χρήση / εφαρμογή / παρακολούθησή του δεν είναι επιλέξιμη.